

Izraelské letectvo provedlo 5. září 2007 nálet na syrský, údajně jaderný objekt. Článek popisuje některé okolnosti této události a nové problémy, před něž je postavena protivzdušná obrana.

Izrael po desítky let odrazoval státy Středního východu od získávání jaderných zbraní a v roce 1981 jeho letouny dokonce zničily irácký jaderný reaktor, čímž ochromily jaderný program Iráku.

Předseda izraelské komise pro jadernou energii uvedl, že Izrael nemůže ignorovat úsilí některých středovýchodních zemí při vývoji zbraní hromadného ničení a prostředků pro jejich dopravu ohrožujících bezpečnost Izraele. Syrské kontakty s tajnými dodavateli jaderného vybavení byly známy.

Izraelská zpravodajská služba měla zprávy o syrském jaderném objektu již v březnu 2007 a jejich potvrzení získala v červenci. Izraelské speciální síly se zmocnily vzorků jaderných materiálů z objektu Dayr az-Zwar a tyto vzorky byly důkazem severokorejské a syrské jaderné spolupráce.

Náletu izraelského letectva dne 5. září 2007 předcházely některé události, které měly s náletem zřejmě přímou souvislost.

Dne 3. září 2007 připlula do syrského přístavu Tartús severokorejská nákladní loď o výtlačku 1700 tun, která vyplula ze severokorejského přístavu a byla podezřelá, že přivezla jaderný materiál. Vyrožila náklad označovaný jako „cement“. Některé zprávy uvádějí, že právě tato událost byla přímým podnětem k izraelské letecké operaci.

Dne 4. září se izraelská vláda na svém mimořádném zasedání zabývala situací v pásnu Gaza.

Podle několika zpráv byla v noci 4. září vyslána do severní Sýrie **izraelská úderná skupina, jejímž úkolem bylo označit objekt útoku laserem**. Tato skupina se mj. zmocnila i vzorků jaderného materiálu severokorejského původu.

Dne 5. září kolem půlnoci **provedla skupina čtyř izraelských letounů F-15I nálet na objekt**. Skupina byla prováděna čtyřmi víceúčelovými letouny F-16 a letounem včasné výstrahy a řízení G550. Skupina přiletěla ze Středozemního moře, letěla podél turecké hranice a podle syrských údajů provedla nálet na objekt Tall al-Abyad blízko turecké hranice, avšak podle izraelských zpráv byl cílem útoku objekt Dayr az-Zwar dále na jih. Britské Sunday Times popisují tento objekt jako jaderný sklad maskovaný jako zemědělské výzkumné středisko a nálet na něj jako velmi úspěšný.

Syrský prezident později uvedl, že Izraelci zasáhli rozestavěný objekt Tall al-Abyad. Sýrie od počátku popírá, že by byl útok směřován na jaderné zařízení. Prý se mělo jednat o prázdný vojenský sklad. Analytici se ale domnívají, že se mohlo jednat o rozestavěný jaderný reaktor, který byl budován podle severokorejského vzoru.

Izraelský útok lze považovat za pokračování protijaderné politiky a za důraznou zprávu pro Írán, pro Sýrii a pro mezinárodní společenství, že Izrael je ochoten nést vážná rizika pro

zajištění své bezpečnosti a že má možnosti, prostředky i vůli zakročit proti těm, kdo by chtěli ohrožit ho zbraněmi hromadného ničení. Izraelská vláda si byla nesporně vědoma skutečnosti, že nálet by mohl vyvolat konflikt se syrskou armádou.

Izrael žádnou oficiální zprávu o bombardování podezřelého jaderného objektu v Sýrii nevydal, avšak izraelský vůdce opozice Benjamin Netanjahu (předseda strany Likud) jako první podal na veřejnosti zprávu o události, a dokonce k operaci blahopřál izraelskému předsedovi vlády (za což byl některými izraelskými politiky kritizován). Teprve dne 2. října izraelští vojenští činitelé uvedli, že Izrael útok provedl.

Severní Korea okamžitě izraelský nálet na syrský objekt odsoudila, a zároveň popřela jakoukoli jadernou pomoc Sýrii. Nálet odsoudil též Írán, který dva dny po něm vyslal do Sýrie delegaci, což potvrzuje, že izraelský útok poškodil také íránské zájmy.

Syrský prezident vyhlásil, že Sýrie má právo na odvetu. Podle izraelských zpravodajců by syráská odvěta by mohla mít spíše formu teroristických útoků, vedených teroristickými organizacemi proti izraelským cílům po celém světě, než válku vedenou pravidelnou armádou proti Izraeli, případně formu raketového nebo bombardovacího útoku.

Po chronologickém popisu událostí je účelné provést vojenský rozbor útoku, stále ještě zahaleného tajemstvím. Především je nutné odpovědět na otázku, **proč nebyly izraelské non-stealth letouny zjištěny radary syrské protivzdušné obrany** ruské výroby?

USA a Izrael vedou rozsáhlou informační válku proti islámským fundamentalistům, a tak izraelský letecký útok proti objektu v severní Sýrii může znamenat, že obě tyto země začínají vítězit v některých kybernetických bitvách. Ministerstvo obrany USA bylo totiž kritizováno za to, že metody kybernetické války uvádí do praxe pomalu, a že dostatečně rychle neintegruje tyto metody do ozbrojených sil.

Podrobné posouzení několika podrobností izraelského útoku poskytuje náznaky toho, co je nového ve složité oblasti elektronického boje. V USA bylo oznámeno, že Izraelci použili technologii podobnou v USA vyvinutému leteckému systému určenému k útoku na sítě a integrovanému do operací bezpilotních letadel. Izrael po dlouhou dobu používal bezpilotní letadla k provokování a klamání syrských protiletadlových raketových systémů.

Letečtí představitelé často mluví o „**rušení**“, avšak tento pojem nyní stále častěji zahrnuje složité metody, jako je „**útok na sítě**“ a „**informační válka**“. Není známo, kolik nových možností elektronického útoku bylo zkombinováno a použito při izraelském útoku proti Sýrii.

Verzi podobného systému vyzkoušely ozbrojené síly USA loni v Iráku a Afghánistánu, pravděpodobně proti povstaleckým spojovacím sítím.

Tato technologie umožňuje uživatelům **proniknout do spojovacích sítí, vidět to co vidí senzory nepřítele, a dokonce převzít řízení systémů, takže senzory mohou být vmanipulovány do stavu, v němž nemohou vidět přibližující se letouny**. Proces zahrnuje vysoce přesné zjištění polohy nepřátelských vysílačů-přijímačů a následné řízení toků dat do nich. Tato data mohou obsahovat klamné cíle a zavádějící zprávy umožňující řadu aktivit včetně řízení.

Letectvo a kybernetické velitelství USA požadují aby byl zjednodušen a zrychlen **proces rozhodování o zahájení ofenzivních kybernetických útoků** tak, aby mohl být kybernetický útok schválen služebním postupem během několika minut. Bude zahájeno jednání o přenesení pravomoci k povolení použití kybernetických zbraní na nižší stupně, aby bylo dosaženo vyšší operační pružnosti. Dosud mají pravomoc povolit kybernetické útoky prezident a ministr obrany USA a tento proces často trvá několik hodin.

Ofenzivní kybernetické operace mohou zahrnovat na software založené úderý proti nepřátelským systémům protivzdušné obrany a střediskům velení a řízení.

Je zřejmé, že Izrael při leteckém úderu proti syrskému záhadnému objektu použil elektronický útok. To je důkazem, že je protivzdušná obrana postavena před nové problémy. Software sloužící ke zpracování informace o letounech stealth získané pasivními radary může být objektem kybernetického útoku, stejně jako software radarů aktivních.

V tiskových zprávách na Středním východě se vyskytují pravdivé i nepravděpodobné zprávy o izraelském útoku, a přinejmenším jedna z nich připisuje odpovědnost za jeho úspěch Spojeným státům.

Podle deníku Times Rusko vyslalo do Sýrie techniky kvůli vylepšení jejího obranného systému poté, co se izraelským letounům při zásahu v září 2007 podařilo překonat syrskou vzdušnou obranu. Ruští odborníci na místě zkoumají, proč dva moderní radary ruské výroby nezjistily izraelské proudové non-stealthy letouny pronikající nad syrské území. Stejnou otázku si klade Írán, který nakupuje od Ruska stejné systémy.

V USA převládá názor, že Izrael má právo na sebeobranu vzhledem k existujícímu jadernému anebo vojenskému ohrožení ze strany Sýrie. Prezident Bush při své návštěvě Izraele o útoku na zařízení – jež bylo podle mnoha nezávislých analytiků rozestavěným jaderným reaktorem – řekl, že se jednalo o „důležitou preventivní akci“.

Závěr

Izraelské letectvo použilo sofistikovaný elektronický bojový systém řízený ze stíhaček a dalších letounů, specializovaných na elektronickou formu boje. Systém vysílal signály, které zahltily syrský radar ruské výroby a komunikační prostředky syrské armády.

Tento vysoce utajovaný systém pro vedení elektronické války Izrael použil poprvé a lze se domnívat, že je připraven k pohotovosti pro případný útok na jaderná zařízení v Íránu.

Leteckým útokem proti Sýrii byla izraelská odstrašovací schopnost po válce v Libanonu v roce 2006 rehabilitována. Letecký úder proti syrskému objektu pravděpodobně ovlivní celý regionální systém, včetně Sýrie a Íránu.

Literatura:

ALON Ben-David. Israel remains tight-lipped over Syrian air strike. *JDW* č. 39/2007.

ALON Ben-David. Israel braces for Syrian response. *JDW* č. 41/2007.

David A. FUKGHUM, Douglas BARRIE. Off the RADAR. *Aviation Week*, č. 14/2007.

Jerusalem Post,

<http://www.jpost.com/servlet/Satellite?cid=1191257209652&pagename=JPost%2FJPArticle%2FShowFull>.

<http://www.israel.cz/index.php?module=newsdetail&id=6353>.